

Tina Vrščaj: *Na Strmini*
(Excerpt in Serbian)

Translated by: Tamara Petrović
Contact of the translator: tamarapetrovic2306@gmail.com

5-6 str.
Na Strmini uvek duva.

Eva pokušava da pusti korene u tu zemlju. A zemlju odnosi.

Ponekad ne hoda po zemlji, nego lebdi. Ako mete lišće ispred ulaza, metla ne dotiče zemlju, lišće odnosi samo vrtlog vazduha u zamahu.

Slike, koje naslikaju, ostavljaju da stoje u uglu sobe, okačiče ih već. Kužne biljke iznikle su na kompostu, saksije i dalje stoje na polici, polupane.

Eva zamišlja ravnice, kuda god joj oko seže. Zamišlja da su u drugoj kući. Komšije imaju decu, staru koliko i njena, ne pijanče pred decom i ne pretvaraju se. Voze bicikl. Po ravnom bicikl vozi i malo dete. Ponekad se dodaju loptom, ne može da im pobegne. Ni deca ne mogu da se otkotrljaju u provaliju.

Devojčice su još nove i sveže mirišu. Došljakinje na svet. Seme je dalo plod slučajno, kao da ga je oprašio vetar. Najpre je došla prva. Kakav dolazak! Dostavili su je beli anđeli u kočiji. Potom je došla druga, opet potresan doživljaj. Već sa prvim glasićem je to bio smehoplač. Vidi: prvo su joj doneli anđeli, drugo se rodilo kao srećno dete. Čim su došle na svet, otvorili su oči u toj kući sa slikama u uglu, onima sa strane i sa haljinama po podu. Haljine se množe na parketu, naslonjačama, kauču, krevetu već i po stolu. Još ih je najmanje u ormanima, iz kojih vonja na staro. Sva ta brda su dokaz da je Evino potkrovlje neraspremljeno. Mama je govorila: „Pospremi to svoje potkrovlje”.

8-9 str.

„Bistra deca ne vole da spavaju”, kaže vaspitačica u vrtiću. Previše se boje, da nešto ne propuste.

Njene devojčice neće da spavaju zato što su bistre. To objašnjenje je dobro. Međutim, deca moraju da spavaju uveče, govorila je mama. Ko ih ne stavi na spavanje, nešto sa njim nije u redu. Nešto nije u redu sa njom kao mamom ili nešto nije u redu sa njenom decom. Ako sa decom sada i jeste sve u redu, neće biti onda

kada im bude nedostajalo sna. Iz nje, mame, isijavala je njena mama. Mamine poduke su neuništive. Pustile su korene u Evi. *Deca u osam moraju horizontalno!*

11-12 str.

„Lenart je danas sleteo u jarak i zaglavio se.“

„Zašto je tamo išao?“

„Slabo vidi, jer je star. Onda je zvao tatu. Tata je uzeo moj auto i konopac i izvukao ga iz jarka.“

Put mu se mrvio pod biciklom.

„A zašto tvoj auto?“

„Bilo mu je žao njegovog“.

„I zašto sada tako smrdi? Fuj, gadno!“.

„Fuj, gadno“, oglasio se je i drugi mali glasić, koji se raduje kada prvi put izgovori neku reč. A kako se tek Eva raduje kad je čuje. Raduje se i onda kada neku reč izgovori deseti ili stoti put. Još uvek je svaka reč uznemirujuća. Sveže strana, novi ukus života. Kao *ajskrim, harašo ili periplum...* Obe se rečima igraju kao sa kuglicama od plastelina.

„Jarak, jaračić“.

„Čini mi se da je kuplung uništen“.

„Kukunja“, ponovi mali glasić.

„Zašto?“, pita veliki glasić.

14-16 str.

Brina hvata gliste, maše njima kao sa špagetima i valja ih među dlanovima. Kao da valja Evine živce. Eva seda na travu. *Ne valjaj se po travi! Opet ću prati*, ponovo mamine reči. Kad pomisli na dane svog detinjstva, sijaju kao sunčeva svetlost. Ništa ne može lepo da razluči, jer škilji. Kod Anke je ključ njenog preživljavanja njen posao. Kada bi prestala, ne bi više mogla. Ukoliko više ne bi radila, bila bi beskorisna i umrla bi. Svaki dan se nad zemljom savija pod pravim uglom. Cin cin. Cin cin. Njeno telo više ne može da se ispravi. Tako je bliže zemlji nego nebu.

Sunce je udara već devedeset šest godina. Na koži ima velike crvene lišajeve, ali to joj ne smeta. Glavu joj štiti ruta.

„Zaboravile smo pokrivače“, reče Eva. „Vreme je da idemo“.

„Brina, ne kopaj nos“. Njene ručice su crne, njeni nokti crno crni. Široko se smeje.

„Mama, nas dve bismo još kopale“, reče Višnja u pravilnoj dvojini.¹

„Zašto se zimi uopšte ne igramo sa zemljom?“, odjednom upita. No, pa zato što je pod snegom. A, ipak uopšte nije bilo sega cele zime. Iako nema snega, zemlja je smrznuta. Tvrda kao kamen. Ali, zime postaju blaže.

Proleća sve toplija.

I leta sve paklenija.

Eva još malo odlaže ulazak u kuću, jer moraju uzbrdo. Ankina zarđala motika drugačije udara o zemlju, kada su u njenoj blizini. Ova motika je zajednička.

„Moramo li baš gore?“, pita velika malena.

„A kuda?“

„Idemo radije dole“.

„Aha?“

„Ako idemo dole, napravimo krug i opet stižemo do kuće“, utemeljuje svoj predlog.

„Ako idemo dole, onda posle moramo još toliko više da idemo gore. Ne možemo ići dole i stići gore, bundevice. Tamo negde!“

Eva podiže ruku pravo ka nebu.

Brina se posle dva koraka javi:

„Mama, u naručje“.

Eva mahnu i gleda samo još više gore, da ne bi videla malene pored svojih nogu.

„Gde je tata? Tati u naručje“, reče Brina iznudiivačkim tonom.

To isto zanima i Evu. Ako je mala još malo bude iritirala sa uzimanjem u naručje, pući će, i lava iz podzemlja će pre ili kasnije stići tatu.

Sa neba prži. Višnja se doseti:

¹ Dvojina-gramatički oblik u slovenačkom jeziku, koji označava tačno dvoje nekoga ili nečega.

„Manca nam je rekla da nas sunce viri na nas kroz rupu”.

17-18 str.

Za večeru imaju ono što nađu ukusno u bašti. Samo malo salate koja je od vrućine izbledela i tvrdoglavo se zaustavila u rastu. Neke rotkvice koje stoje na pultu, sve redom crvljive, bacaju u kompost. Mnogo tušta, azijskog bilja koje odlično uspeva na slovenačkom tlu. U bašti potiskuje sve drugo, ali je na tanjiru korisno. U njihovoj bašti se mogu naći i tikvice, koprive, blitva, žućkasti peršun. Sve je gusto zaraslo travama, koje povrću nude bar malo utočišta od pekućeg sunca.

„Ja bih krasuljke”, kaže Brina.

Krasuljka nema više.

„Testise, testise!”, viče Višnja.

„Kakve testise?”

I manja brzo oseti, da je velika na tragu nečem ukusnom. Već oštro viče: „Testise, testise!”.

„Mislite li na testenine, bundevice?”

20 str.

„Šta ćeš da naplatiš tati?”

„Šta brbljaš. Spavaj.”

Setila se šta je rekla Gregoru. Večeras računam na tebe. Ne zna da li da računa. Kao dete se naslušala mame i njenih prijateljica, koje su beskompromisno češljale po muškim greškama. *Žene su za sve same. Ako te muškarac bar dobro ne kresne, onda nije ni za šta.*

26-27 str.

Brina i Višnja ne mogu da izdrže da samo gledaju ili se ponekad pomeraju levo, desno, gore i dole. Stvar hoće da bez prestanka dodiruju. Sve vreme. Obe odjednom. U svim smerovima. Da je dobiju u potpuno vlasništvo. Uznemirene su i plešu sa svojim šapama. Gregor to izdrži neko vreme, onda se odjednom ne može savladati. „Pizdarija, idemo odavde!”, poludi.

Baca je sa sebe i sa tabletom se sam skloni na balkon. Tamo pali cigaretu.

„Evice, donesi mi *pliz* pepeljaru i pivo?”

Eva je potresena. Od kada opet puši? Pre pola godine je prestao.

„Idi sam i nađi je. Nemoj slučajno pepeo da treseš po balkonu!”

Eva trese začine na povrće. Kari stavlja za trunku previše i nervoza odlazi u vazduh. Devojčice joj se uvijaju oko nogu.

„Mamice, možemo li još biti na balkonu?”

„Za danas je dosta”, kaže Eva.

„Ne, mama. Molim te, molim te, molim te, mogu li da idem na balkon”, uporna je dalje, jer ne razume, zašto joj mama brani neverovatnu pustolovinu. Kada Eva ne kaže ništa, Višnja ponovo kaže:

„Ako me pustiš na balkon, biće stvarno vredna”.

„Ne ispiraj mi mozak, Višnja”, stroga je Eva.

„Ako me ne pustiš, sve ću raditi naopako!”, zapreti dete.

Otac je zatvoren na balkonu i ne zanima se za njih. „Pizdalija!”

„Volite nove reči, zar ne? Nego to je ružno. Hajde da je zamenimo sa *idi u peršun*.

„Idi u pizdu peršunovu, pizdarija”, reče Višnja.

Brina počinje da se smeje na sav glas.

„Pizdo blatija”, ponovi.

Sada se smeju sve tri. Višnja, ova veća, pokušava da oponaša Brinu.

Dok Eva nosi tanjire na sto, devojke joj pomažu sa priborom, Višnja kaže:

„Mamice, možeš li da mi doneseš plis veštačku vodu?”

136 str.

„*Ši kolz it* Dnevnik naših napora. Ja joj tepam *pejdž*”.

„I o čemu se radi?”, javi se Mateja.

„Jer je, ez ju nou, Eva nasela na priču populista, ljudi bi u taj dnevnik mogli da zapisuju svoje napore za *klajmet čejndž*. Svaki zeleni gest bi mogao da se upiše.

Ljudi bi se penjali po zelenoj lestvici navije... možda nešto donirali... Problem je što Evu novac ne interesuje. Portal bi morao da funkcioniše na bazi *bitkoina*! Ali tu se razilazimo”.

168 str.

Svaka igra je sada tu samo da se zbune. Igra je gluma. *Igraju se*, da se igraju. A u sebi čekaju, da tata dođe. Zaustavlja ih usred igre i kaže:

„Vaš tata ga je uprskao”.

„Šta je to uprskao?”, smejali bi se na sav glas. Znači li to „izgreban? Ili znači „požurio”? I koga „nju”.

200 str.

„Da joj damo *kalpol*?”

„Ne, ne”, odmahuje Višnja. „Suzbijanje temperature neće biti od koristi. Zemlja se vrućinom brani od nasilnika. To smo mi. Nema drugog oružja protiv nas osim vrućine, oluje i zunamija”.

Cunamija, ispravi je Eva u sebi. Potresena je. Predstava na igralištu je bila je prava glupost.

Ima utisak da ljudi o podneblju ponekad govore tako kao što bi nevernik govorio o Bogu. Da li je čovečanstvo stvarno život na Zemlji dovelo u takvo neprirodno stanje da sada već najmlađa deca treba da spašavaju svoju budućnost?

A mi, odrasli sa stanice Zoo, gledamo belo.